VERSLAG SIMULTAANTELLING 27/28 APRIL 1985

Inleiding

Op 13 verschillende telposten werd dit voorjaar door 41 personen meegewerkt aan de simultaantelling. Van tevoren was speciale aandacht gevraagd voor tellen in het Waddengebied. Dit resulteerde in twee "nieuwe" telposten op Rottumeroog en bij de Eemshaven in NO-Groningen. Ook werd nog een uur ontvangen uit Lauwersoog en werden enkele uren gemaakt aan de wadzijde van Texel. Zeker wanneer in de toekomst ook langs de Friese gekeken zou kunnen worden (bv. Harlingen) zouden we zo een beter beeld kunnen krijgen van de trekbewegingen, die door het Waddenzeegebied plaats vinden. Hoewel er in het oostelijk Waddengebied wel bezette posten waren aan de Waddenzee zelf, werd er hier niet over de Noordzee waargenomen, zodat er ten oosten van Texel een groot "gat" valt voor wat betreft het Noordzeegebeuren.

Het weer werkte het telweekeinde niet bepaald mee om de tellers een rustige telling te bezorgen. Lage temperaturen, veel wind en een veelheid aan vormen van neerslag zorgden ervoor dat niet iedereen het de gevraagde periode wist uit te houden. Wat betreft vogels was er echter genoeg te zien, hoewel niet veel soorten sterke trek vertoonden. Afgezien van de noordwaarts vliegende Rosse Grutto's en sterns had het weekeinde een bijna herfstachtig karakter.

Waarnemers

J.Apperloo, E.Boekema, E.Boerma,P.Bruul,G.A.Davidse,J.van Dijk,N.Dijkstra, F.van den Ende, F.Geldermans, G.Goedhart, G.van Gool, B.Haase, N.van der Ham, F.H. Jansen, G.Keijl, W.Kocera, H.&K.Koffijberg,S.Lagerveld, F.J.Maas, J.Milder, J.E. den Ouden, A.&C.J.Ouwerkerk, J.Palm, W.Pompert, A.Remeeus, C.Reijnders, O.Roosenschoon,J.Ruinaard, P.Soeters, R.&W.van Splunder, L.Stegeman, L.Stougie, H.J. Udding,D.Vlugt, H.J.Wight, W.de Wilde, L.&R.Witte,M.Zijp.

Overzicht teluren

Terwijl figuur 1 de ligging van de telposten langs de Nederlandse kust weergeeft, staat in tabel 1 vermeld hoe de getelde uren verdeeld waren over de verschillende telposten op beide dagen.

Tabel 1. Overzicht teluren op beide dagen.

27 april 1985

uren	-7	-8	-9	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20	-21	tot
Westkapelle	-	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Maasvlakte	-	-	x	x	x	x	-	x	x	x	-	-	-	-	-	7
Scheveningen	-	-	-	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Noordwijk	-	x	x	x	x	x	x	-	-	-	x	x	-	-	-	8
Zandvoort	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Castricum	-	-	-	-	-	-	-	-	½	½	-	-	-	-	-	1
Hondsbossche	-	½	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	8½
Huisduinen	-	-	x	x	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	4
Texel	-	¼	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4¼
Texel (wad)	-	-	-	-	-	-	½	x	x	-	-	-	-	-	-	2½
Rottumeroog	-	-	x	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Delfzijl	-	½	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	6½
Lauwersoog	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 +
																52

28 april 1985

uren	-7	-8	-9	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20	-21	tot
Westkapelle	½	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	8½
Maasvlakte	-	x	x	x	x	x	-	x	x	x	-	-	-	-	-	8
Scheveningen	-	-	x	x	x	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Noordwijk	-	x	x	x	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Castricum	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-	1
Hondsbossche	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	14
Huisduinen	-	-	x	x	-	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	4
Texel	-	-	x	x	-	-	-	½	-	-	-	-	-	-	-	2½
Texel (wad)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rottumeroog	-	-	½	½	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Delfzijl	-	-	x	x	x	x	x	x	x	x	x	¼	-	-	-	9¼
Zandvoort	-	-	¼	x	x	x	¾	-	-	-	-	-	-	-	-	4 +
																61¼

Het weer

Het weerbeeld tijdens het telweekeinde werd gekenmerkt door een harde noordwestenwind en een veelvoud aan winterse buien. Dit weertype werd veroorzaakt door een oceaanstoring die in de nacht van 26-27 april van Schotland naar Denemarken over de Noordzee trok. Achter de bijbehorende regnzône draaide zaterdagmorgen de wind naar het noordwesten (6B) en voerde polaire lucht aan, waarin zware buien met sneeuw en hagel tot ontwikkeling kwamen, afgewisseld door opklaringen. De maximumtemperatuur kwam gedurende het gehele weekeinde niet boven de 7 graden Celsius. Alles bij elkaar maakte dit het tellen uiterst moeilijk; op enkele telposten werd dan ook maar vanuit een geparkeerde auto waargenomen en op Texel stoven de waarnemers vroegtijdig weg. De zondag bracht in grote lijnen hetzelfde weerbeeld, maar de temperatuur was zelfs nog iets lager en de wind in de ochtenduren nog harder (NW 8B, in de middag afnemend tot 6B).

Resultaten

Kort overzicht van de trek gedurende het weekeinde

Het zware weer zorgde ervoor dat de grote diversiteit die de zeetrek in het voorjaar pleegt te laten zien dit weekeinde een beetje uitbleef. Toch was er wel degelijk vrij sterke trek van enkele soorten waar te nemen. Op zaterdag vlogen er vrij veel Grote Zeeëenden en vooral langs het noorden van de Hollandse kust ook veel Zwarte langs. Verder waren er op de meeste posten vrij grote aantallen "noordse dieven" en Dwergmeeuwen waar te nemen. Opvallend was de sterke trek van Rosse Grutto's langs de gehele Hollandse kust, maar met name in het zuidelijk deel. Andere steltlopers lieten het vanwege de storm grotendeels afweten, met uitzondering van 135 Kanoetstrandlopers bij de Maasvlakte. Aan de Hondsbossche werd een opmerkelijke passage van Roodhalsfuten vastgesteld: 27 N in 8 uren. Op Texel werden eveneens 5 Roodhalsfuten gezien. De Hondsbossche was ook de post waar het meest werd gemerkt van een voor voorjaarsbegrippen sterke trek van Kleine Jagers: 30 N en 1 Z. Overigens werden niet alleen Kleine Jagers opgemerkt, doch ook 1 Middelste (Hbz.)en 2 Grote Jagers (Huisduinen). Andere "bijzonderheden op deze zaterdag waren:

Kuifduiker	2	N	Maasvlakte
Zomertaling	1	N	Maasvlakte, 4 t.p. Hondsbossche
Zwarte Zeekoet	1	t.p. en later N	Hondsbossche

Op zondag woei het nog harder dan de dag ervoor. Dit resulteerde in een bijna herfstachtig soortenscala, terwijl van enkele meer regelmatige trekkers de aantallen beneden die van zaterdag bleven. Dit laatste was het geval bij Grote en Zwarte Zeeëend, Middelste Zaagbek en Dwergmeeuw. Rosse Gruttoßs vlogen er juist erg veel bij de zuidelijke posten, maar meer naar het noorden werden ze niet meer teruggezien. Er waren nog steeds vrij veel Kleine Jagers boven zee, terwijl er ook

op meerdere posten Grote Jagers werden gezien: 1 N Westkapelle, 1 N Maasvlakte en 1 N Hondsbossche. Aan de Hondsbossche passeerden in de middag en avond ineens grote aantallen Noordse Stormvogels: 283 N in 5 uur. Nog minder verwachte stormgasten waren 3 Noordse Pijlstormvogels bij Zandvoort en vooral 2 en 1 Vale Stormvogeltjes bij Westkapelle en Scheveningen. Verder was er die dag een vrij sterke doorkomst van Jan van Genten, met name aan de Hondsbossche. Tenslotte werden er bij de Maasvlakte nog twee Zwartkopmeeuwen gezien.

Soortbesprekingen

Parelduiker en Roodkeelduiker Gavia arctica en Gavia stellata

Tabel 2. Waargenomen aantallen duikers per telpost

Wkp	Mvl	Sch	Nw	Zv	Hbz	Hd	Tx	R'oog	Eems
4	57	2	2	-	49	3	27	-	3

Het telweekeinde gaf geen uitzonderlijke verplaatsingen van duikers te zien. Alleen bij de Maasvlakte, de Hondsbossche en op Texel werden aardige aantallen gezien. Het grote aantal vogels bij de Maasvlakte wordt veroorzaakt door één uurtotaal van 34 N en 1 Z (27 april, 9.00-10.00 uur). Aan de Hondsbossche en bij Texel was de doorkomst veel meer gespreid.

Bij de Maasvlakte werden 9 Roodkeelduikers gedetermineerd; aan de Hbz. 18 Parel- en 5 Roodkeelduikers en op Texel 6 Roodkeel- en 2 Parelduikers.

Noordse Stormvogel Fulmarus glacialis

Tabel 3. Waargenomen aantallen Noordse Stormvogels per telpost

Wkp	Mvl	Sch	Nw	Zv	Hbz	Hd	Tx	R'oog	Eems
13	27	1	2	3	346	2	12	-	-

Op alle posten langs de Hollandse kust werden vooral op zondag Noordse Stormvogels waargenomen, waarbij het op de meeste posten echter niet om grote aantallen ging. De Maasvlakte noteerde maximaal 8 exemplaren in een uur, de Hondsbossche 's morgens maximaal 18 exemplaren. Aan de Hbz. zette aan het einde van de middag echter een flinke passage in: 14.00-20.00 uur: 1+47+61+73+72+30 N en 2 Z. Omdat er op de andere posten toen niet meer werd waargenomen, valt niet te achterhalen of dit een louter plaatselijke aangelegenheid is geweest. Het laatste uurtje van de Maasvlakte vertoont echter eveneens een lichte stijging in de aantallen: 14.00-16.00 uur: 1 + 8 exemplaren N.

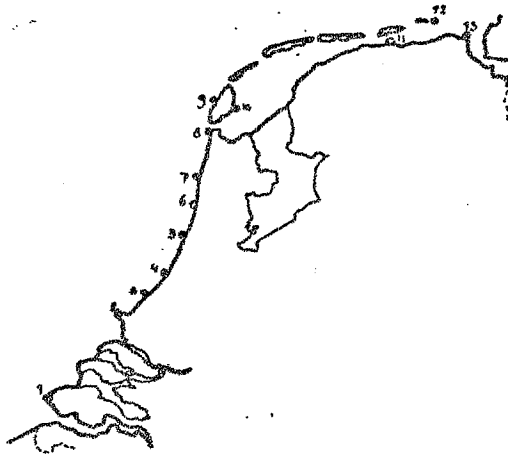

Figuur 1.
Ligging telposten
simultaantelling 27/28
april 1985

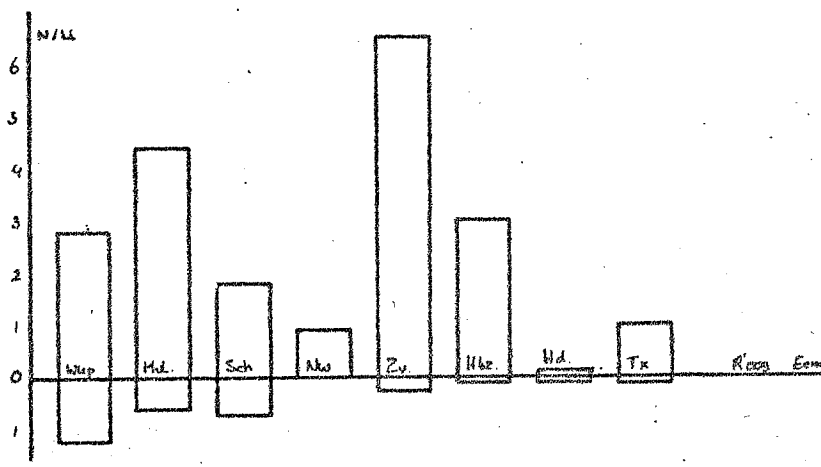

Figuur 2. Uurgemiddelden Jan van Gent Sula bassana per telpost 27/28 april 1985

Jan van Gent Sula bassana

Tabel 4. Waargenomen aantallen Jan van Genten per telpost

Wkp	Mvl	Sch	Nw	Zv	Hbz	Hd	Tx	R'oog	Eems
46	75	22	11	27	71	1	8	-	-

Op enkele posten werden voor het voorjaar ongebruikelijke aantallen Jan van Genten gezien, met name aan de Hondsbossche en bij de Maasvlakte (figuur 2, tabel 2). Beide posten registreerden een zelfde patroon, met de grootste aantallen vogels op 28 april tussen 9.00 en 13.00 uur; ook de leeftijdsverhoudingen kwamen op beide posten goed overeen. Van de op leeftijd gebrachte vogels was 66% adult, 33% onvolwassen en slechts 1% eerstejaars (n=268). Langs de gehele kust was de overwegende vliegrichting noordwaarts (87% N).

De bezetting van de broedkolonies door adulte Jan van Genten vindt reeds in januari/februari plaats (Nelson 1978); de eilegperiode valt in april. Waarschijnlijk zijn de langs onze kust waargenomen exemplaren dan ook voor een groot deel niet-broedvogels die op grotere afstand van de kolonies rondzwerven.

Eidereend Somateria mollissima

Tabel 5. Waargenomen aantallen Eidereenden per telpost

Wkp	Mvl	Sch	Nw	Zv	Cc	Hbz	Hd	Tx	R'oog	Eems
134	33	35	34	-	44	171	97	5	-	4

Op 27 april was er langs de gehele Hollandse kust een zwakke trek van Eidereenden. Aan de Hondsbossche werden daarbij de grootste aantallen genoteerd, terwijl er ook in Castricum in één uur 44 langs kwamen. Mogelijk is een deel van deze vogels van IJmuiden afkomstig geweest. Op 28 april vlogen er minder vogels, alleen passeerden er in de middag 82 exemplaren in 2 uur bij Westkapelle, Van deze trekopleving werd verder noordelijk niets gemerkt, zodat het goed mogelijk is dat de betrokken vogels in de Voordelta zijn neergestreken. In het Waddengebied werd geen trek van Eidereenden vastgesteld, hoewel op meerdere posten vrij grote aantallen ter plaatse verbleven.

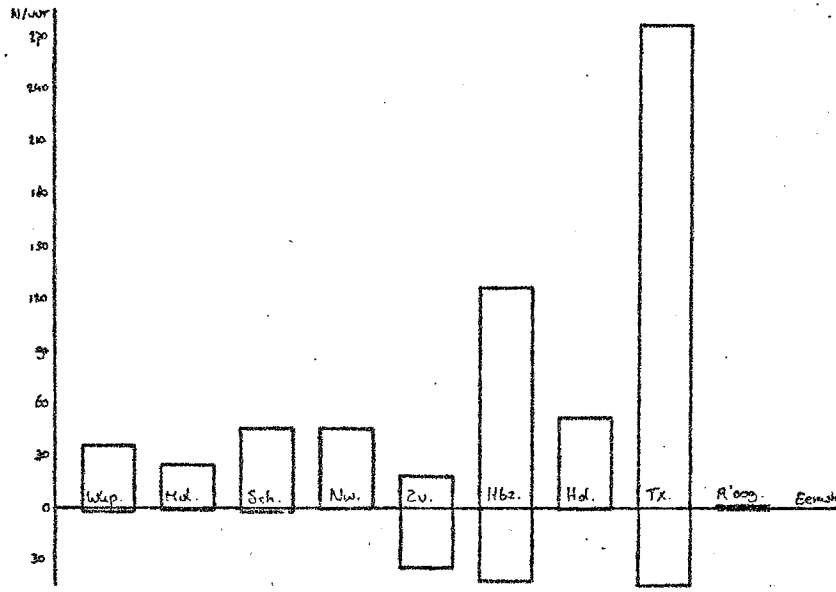

Figuur 3. Uurgemiddelden Zwarte Zeeëend Melanitta nigra per telpost 27/28 april 1985

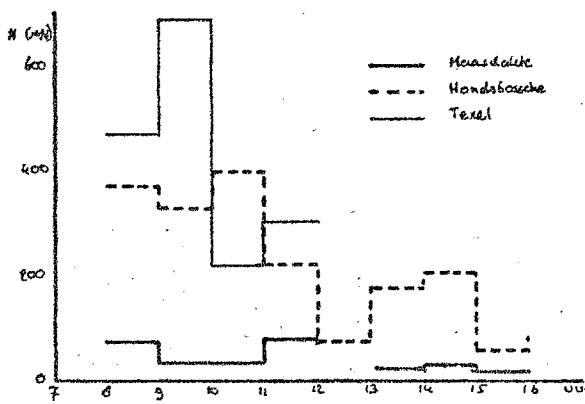

Figuur 4. Dagritme Zwarte Zeeëend op 27 april 1985

Zwarte Zeeëend Melanitta nigra

Tabel 6. Waargenomen aantallen Zwarte Zeeëenden per telpost

Wkp	Mvl	Sch	Nw	Zv	Cc	Hbz	Hd	Tx	R'oog	Eems
500	422	496	565	220	104	3870	200	2243	8	-

Op vrijwel alle telposten werden op 27 april aanzienlijk meer Zwarte Zeeëenden gezien dan op 28 april (totalen respectievelijk 5669 en 2964). Het beeld dat uit de uurgemiddeldegrafiek figuur 3 naar voren komt, laat zicht niet gemakkelijk interpreteren. In elk geval is er voor de kust van Texel sprake van een vrij streke noordswaartse verplaatsing. In mindere mate geldt dit ook voor de Hondabossche, maar bij de tussenliggende post Huisduinen zijn de waargenomen aantallen veel lager. Mogelijk zijn hier ver uit de kust vliegende vogels niet opgemerkt, waarbij de aanwezigheid van de zandplaat de Razende Bol voor de kust van Huisduinen mogelijk een sterke invloed heeft.

Zoals in figuur 4 is te zien, was bij Texel en aan de Hbz. de trek in de ochtenduren van 27 april het sterkst, waarbij de aantallen op Texel iets eerder teruglopen.

Grote Zeeëend Melanitta fusca

Tabel 7. Waargenomen aantallen Grote Zeeëenden per telpost

Wkp	Mvl	Sch	Nw	Zv	Cc	Hbz	Hd	Tx	R'oog	Eems
37	278	97	125	15	34	685	45	64	-	-

Ook van de Grote Zeeëend werden op 27 april aanmerkelijk meer exemplaren gezien dan op 28 april (totalen respectievelijk 1066 en 311). De uurgemiddel- lagen het hoogst aan de Hondsbossche (figuur 5), terwijl ook bij de Maasvlak' in mindere mate bij Scheveningen en Noordwijk veel vogels inags vlogen. Het aantal vogels bij Westkapelle is niet noodzakelijkerwijze een aanwijzing voor hypothese dat de Zeeuwse wateren het vertrekpunt van de vogels vormden. N alleen werd hier slechts 3 uur waargenomen, maar bovendien is het mogelijk de vogels hier verder uit de kust langs kwamen. Figuur 6 laat zien dat de te Grote Zeeëenden in de ochtenduren langs kwamen.

Middelste Zaagbek Mergus serrator

Tabel 8. Waargenomen aantallen Middelste Zaagbekken per telpost

Wkp	Mvl	Sch	Nw	Zv	Cc	Hbz	Hd	Tx	Tx-wad	R'oog	Eem
13	67	23	63	10	4	154	61	4	11	-	2

Evenals bij de vorige twee eendachtigen leverde ook bij de Middelste Za de zaterdag de hoogste totalen op (respectievelijk 331 en 72). Relatief s

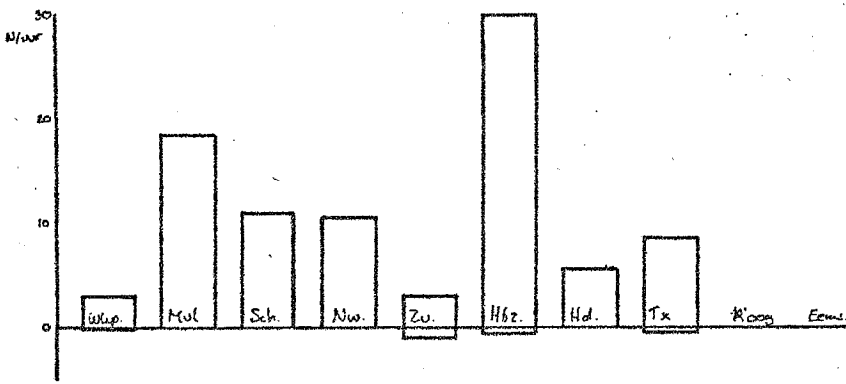

Figuur 5. Uurgemiddelden Grote Zeeëend Melanitta fusca per telpost 27/28 april 1985

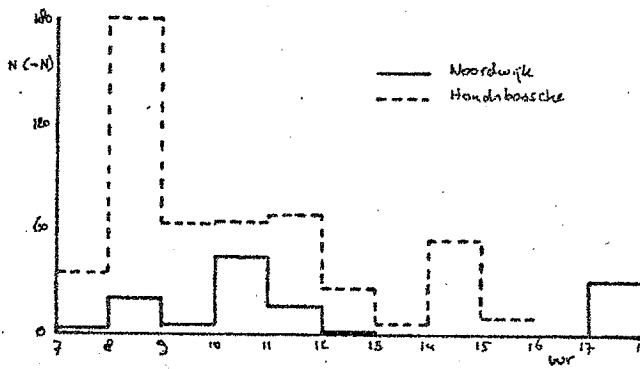

Figuur 6. Dagritme Grote Zeeëend op 27 april 1985

trek werd vooral waargenomen bij de Maasvlakte, Noordwijk, de Hondsbossche en Huisduinen (figuur 7). Het grote verschil in aantallen tussen Huisduinen en Texel suggereert dat de vogels via het Marsdiep de Waddenzee zijn binnengevlogen. Waarschijnlijk werd de trek hier echter niet ver meer in oostelijke richting voortgezet, gezien het nagenoeg ontbreken van waarnemingen uit het oostelijk Waddengebied.

De meeste Middelste Zaagbekken werden in de ochtenduren waargenomen, waarbij het topuur van zuid naar noord langs de kust iets verschuift: Maasvlakte 8.00-9.00 uur 25 N; Noordwijk 8.00-9.00 uur 20 N en 9.00-10.00 uur 18 N; Hbz. 9.00-10.00 uur 22 N en 10.00-11.00 uur 49 N en Huisduinen 9.00-10.00 uur 34 N, daarna niet meer waargenomen. Hoewel bij Westkapelle al om 7 uur met waarnemen werd begonnen, werden hier niet meer dan 6 vogels per uur gezien, hetgeen een aanwijzing zou kunnen zijn dat de zaagbekken uit Zeeuwse wateren zijn vertrokken.

Rosse Grutto Limosa lapponica

Tabel 9. Waargenomen aantallen Rosse Grutto's per telpost

Wkp	Mvl	Sch	Nw	Zv	Cc	Hbz	Hd	Tx	Tx-wad	R'oog	Eems
2044	4674	2924	4110	380	64	847	6	18	124	-	6

Bij de Rosse Grutto ontliepen de aantallen op beide teldagen elkaar weinig (respectievelijk 7351 en 7845). Bij de posten ten zuiden van Noordwijk was de trek op zondag echter aanzienlijk sterker dan op zaterdag (totaal respectievelijk 3562 en 6080). Ten noorden van Scheveningen werd de sterke trek van 28 april echter veel minder opgemerkt, zodat hier de totalen op 27 april hoger lagen.

Figuur 8 toont een trekbeeld met uurgemiddelden die ten noorden van Noordwijk zeer snel teruglopen. Hoogstwaarschijnlijk wordt dit veroorzaakt doordat grote aantallen Rosse Grutto's ter hoogte van Zuid-Holland over land in NO-richting verder zijn getrokken in plaats van zich via de kustlijn verder naar het noorden te laten stuwen en zo schuin tegen de wind in te draaien. Opvallend is dat dit verschijnsel zich op 28 april in sterkere mate voordeed dan op 27 april toen het minder hard woei.

Bij Texel werd over de Waddenzee nog enige trek geconstateerd in oostelijke richting, maar bij de posten in het oostelijk Waddengebied ontbrak de soort vrijwel geheel. Kennelijk zijn de vogels in het Waddengebied neergestreken om wat op krachten te komen. Dit is in overeenstemming met Smit & Wolff (1981) die vermelden dat in het voorjaar de aantallen gestaag toenemen tot in mei, waarna de vogels aan het eind van die maand plotseling massaal wegtrekken.

Dat de aantallen bij Westkapelle zoveel lager liggen dan die op de Zuidhollandse posten zou een aanwijzing kunnen zijn dat een deel van de Rosse Grutto's uit het Deltagebied afkomstig was. De vraag is dan echter waarom deze vogels niet direct richting NO het binnenland door zijn getrokken en zo achter deze

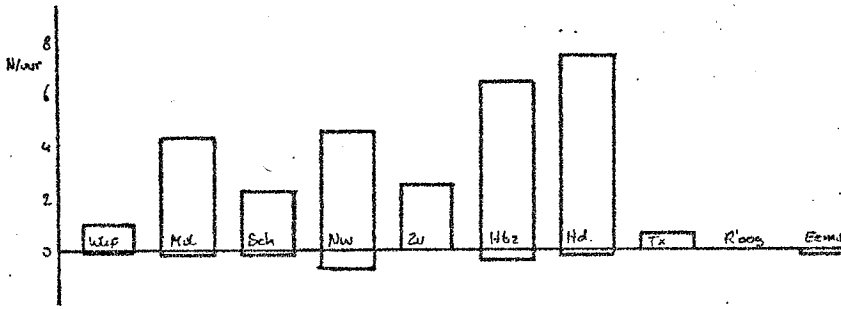

Figuur 7. Uurgemiddelden Middelste Zaagbek Mergus serrator per telpost 27/28 april 1985

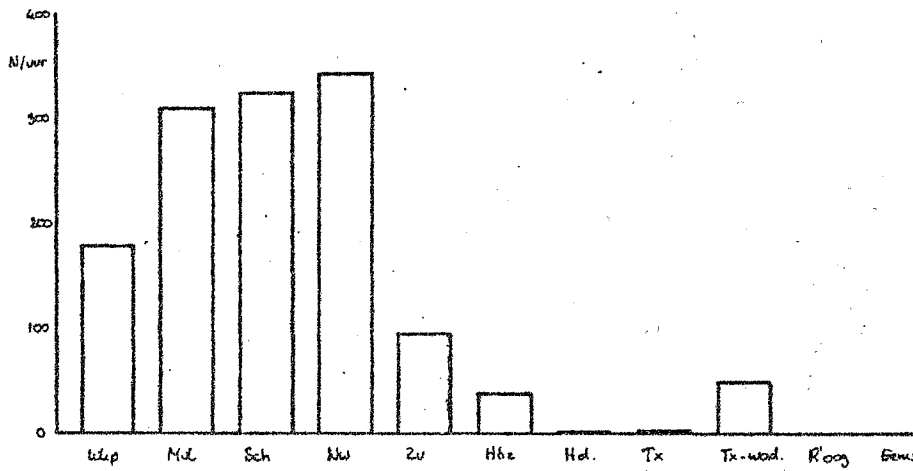

Figuur 8. Uurgemiddelden Rosse Grutto Limosa lapponica per telpost 27/28 april 1985

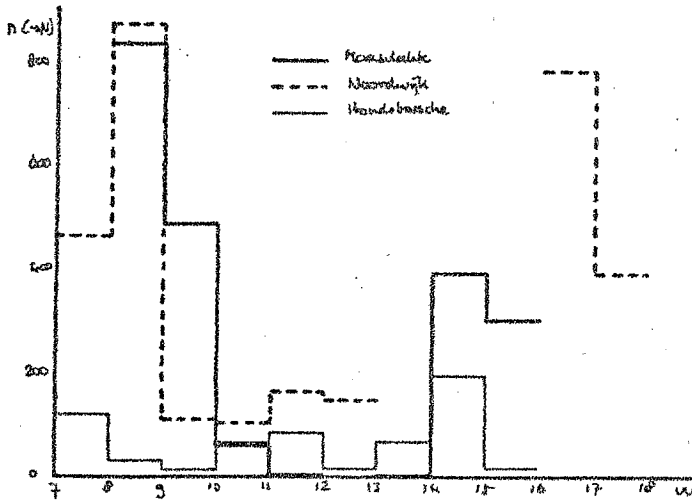

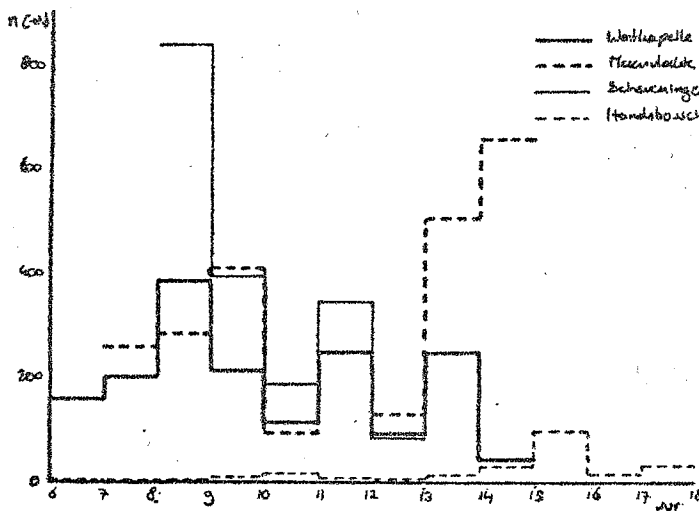

Figuur 9. Dagritme Rosse Grutto op 27 april 1985

Figuur 10. Dagritme Rosse Grutto op 28 april 1985

posten langs zijn gevlogen. Een andere mogelijkheid is dat het gaat om trekkers uit de ZO-Engelse estuaria die vooral ter hoogte van Zuid-Holland onze kust hebben bereikt en vervolgens het binnenland in zijn getrokken.

De dagritmegrafieken (figuren 9 en 10) vertonen een piek tussen 8.00 en 10.00 uur en een sterke daling rond het middaguur. In de late middag is er op enkele posten vervolgens weer een sterke opleving van de trek. Dit trad echter niet overal op, getuige het verschil in trekbeeld tussen bijvoorbeeld de Maasvlakte en Westkapelle op 28 april. Deze verschillen zijn lastig te interpreteren.

Kleine Jager Stercorarius parasiticus

Tabel 10. Waargenomen aantallen Kleine Jagers per telpost

Wkp	Mvl	Sch	Nw	Zv	Cc	Hbz	Hd	Tx	R'oog	Eems
1	3	1	8	5	2	46	2	12	-	-

Vooral bij de Hondsbossche en op Texel werden voor voorjaarsbegrippen veel Kleine Jagers gezien. De meeste vogels kwamen in de ochtend van 27 april voorbij. De trek was sterk gericht, met 95% naar noord (n=79). Bij 82% van alle waargenomen Kleine Jagers werd het kleed genoteerd: hiervan was 12% onvolwassen, 28% adult lichte fase en 60% adult donkere fase (n=65). De uurgemiddelden (figuur 11) lopen van zuid naar noord langs de kust geleidelijk op, wellicht een gevolg van verdrifting van vogels die (vanaf Cap Gris Nez?) in een rechte lijn over de Noordzee koersten en ter hoogte van Noord-Holland de kust bereikten.

Dwergmeeuw Larus minutus

Tabel 11. Waargenomen aantallen Dwergmeeuwen per telpost

Wkp	Mvl	Sch	Nw	Zv	Cc	Hbz	Hd	Tx	R'oog	Eems
155	687	289	125	13	73	308	44	14	-	390

De meeste Dwergmeeuwen werden op 27 april gezien. Bij de uurgemiddelden springen vooral de Maasvlakte en Scheveningen eruit door hoge aantallen (figuur 12). Verder noordwaarts langs de kust nemen de uurgemiddelden gestaag af, met uitzondering van de Hondsbossche waar ook vrij veel vogels werden waargenomen. Waarschijnlijk zijn net als bij de Rosse Grutto vrij veel Dwergmeeuwen het binnenland in gevlogen.

Opvallend is verder de westwaartse verplaatsing bij de Eemshaven op 28 april. Het is goed mogelijk dat het hierbij gaat om fourageervluchten, ook gezien het grote aantal ter plaatse verblijvende vogels (27 april 102, 28 april 120 t.p.). De Vl· ief gaf bij de Eemshaven een zelfde beeld te zien.

In totaal werden 2085 vogels op leeftijd gebracht; hiervan was 9.2% eerstejaars, terwijl er slechts één tweedejaars vogel werd opgemerkt (hetgeen ongetwijfeld een onderschatting betekent). Opvallend was, dat bij de fouragerende

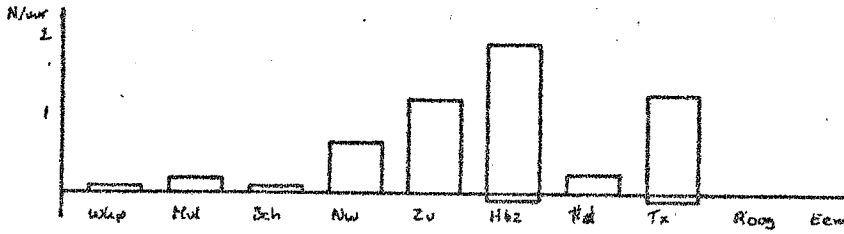

Figuur 11. Uurgemiddelden Kleine Jager Stercorarius parasiticus per telpost 27/28 april 1985

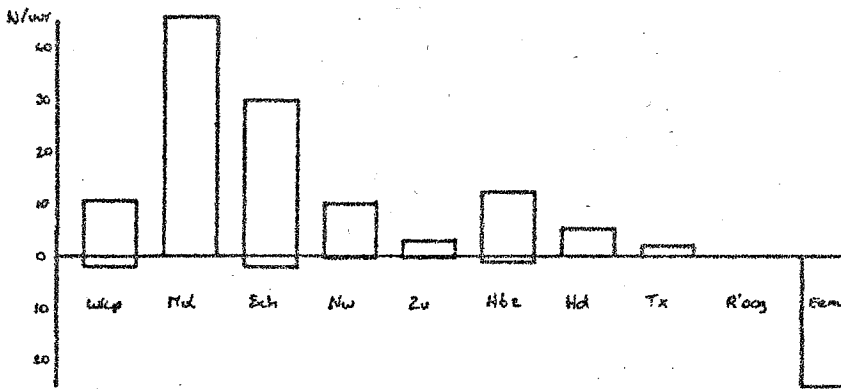

Figuur 12. Uurgemiddelden Dwergmeeuw Larus minutus per telpost 27/28 april 1985

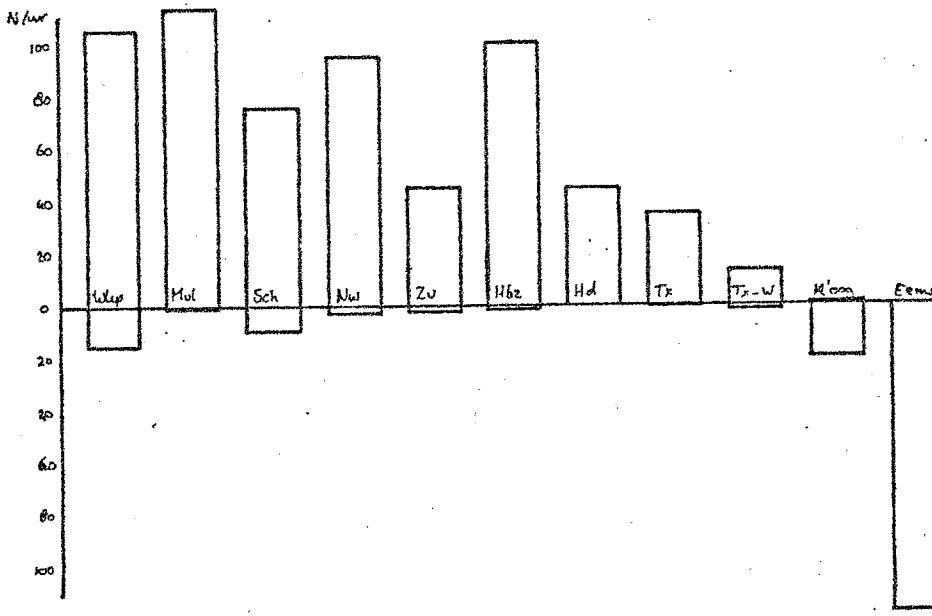

Figuur 13. Uurgemiddelden "noordse dief" Sterna paradisaea/hirundo per telpost 27/28 april 1985

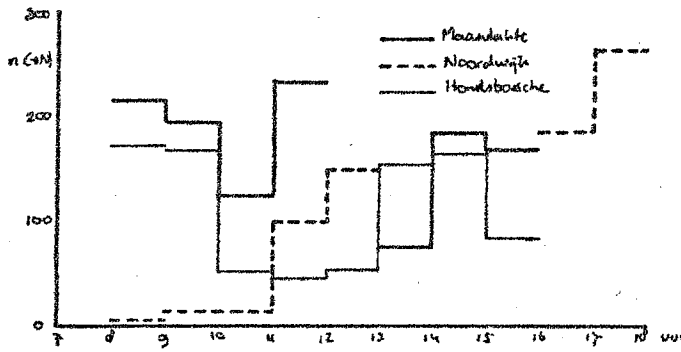

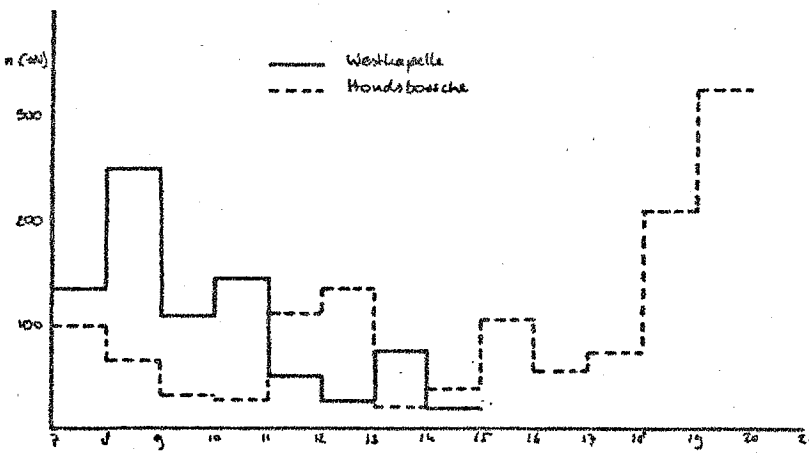

Figuur 14. Dagritme "noordse dief" op 27 april 1985

Figuur 15. Dagritme "noordse dief" op 28 april 1985

vogels bij de Eemshaven veel meer eerstejaars vogels waren dan bij de 'trekkers' langs de Hollandse kust: 21.8% (n=551) tegen 4.8% eerstejaars (n=1534).

Noordse Stern en Visdief Sterna paradisaea + Sterna hirundo

Tabel 12. Waargenomen aantallen Noordse Sterns en Visdieven per telpost

Wkp	Mvl	Sch	Nw	Zv	Hbz	Hd	Tx	R'oog	Eems	
-	3	1	238	24	748	1	6	-	-	Noordse Stern
247	-	164	2	-	269	105	1	-	1800	Visdief
1389	1715	769	1177	192	2314	359	243	86	1800	totaal

De aantallen 'noordse dieven' ontliepen elkaar op beide teldagen bij de meeste posten weinig. Figuur 13 laat zien dat langs de gehele Hollandse kust een vrij sterke doortrek plaats vond, waarbij het uurgemiddelde van zuid naar noord echter langzaam afneemt. Dit suggereert weer dat een deel van de vogels het binnenland in is getrokken. Bij de Eemshaven en ook bij Rottumeroog is weer sprake van fourageervluchten in westelijke richting op 28 april. Ook zijn hier vogels ter plaatse aanwezig (Eemshaven maximaal 180 t.p.).

De dagritmes (figuren 14 en 15) verschillen nogal van post tot post, waarbij ook geen geleidelijke verschuiving van de topuren valt waar te nemen. Wel blijkt dat bij de twee posten waar nog laat in de middag is geteld (Hbz. en Noordwijk) een sterke trekopleving aan het einde van de middag werd vastgesteld. Het aantal sterns dat op soort werd gedetermineerd verschilde sterk van post tot post en bovendien geldt hetzelfde voor de gevonden verhoudingen tussen de twee soorten. Waarschijnlijk kan aan deze determinaties dan ook weinig waarde worden gehecht.

Grote Stern Sterna sandvicensis

Tabel 13. Waargenomen aantallen Grote Sterns per telpost

Wkp	Mvl	Sch	Nw	Zv	Hbz	Hd	Tx	Tx-wad	R'oog	Eems
15	184	33	17	8	318	33	33	177	-	-

In tegenstelling tot Noordse Stern en Visdief vertoonde de Grote Stern in het telweekeinde nauwelijks verplaatsingen van betekenis. De meeste posten registreerden maar weinig Grote Sterns en waar ze wel werden gezien was de trek soms nauwelijks gericht zoals bij de Maasvlakte: 96 N, 68 Z. De Hbz. is de enige post waar 'echte' trek werd geconstateerd, met 287 N en 31 Z, maar zelfs daar komt het uurgemiddelde niet hoger dan 12.8/uur N. De vogels die aan de wadkust van Texel werden gezien, zijn afkomstig van de kolonie op de Schorren. Dit geldt overigens ook voor de aan de Noordzeekust van dit eiland waargenomen vogels. In het oostelijk Waddengebied, waar geen Grote Sternkolonies zijn gevestigd, ontbrak de soort als geheel.

Literatuur

Nelson, J.B. 1978. The Gannet. T.& A.D.Poyser Ltd., Berkhamsted.
Smit, C.J. & Wolff, W.J. 1981. Birds of the Wadden Sea. A.A.Balkema, Rotterdam.

Hans Schekkerman
Mr. Ludwigstraat 1
1901 PS CASTRICUM